

Bruselj, 14. junij 2024
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2022/0195(COD)

7629/24
ADD 1 REV 5

CODEC 776
ENV 284
CLIMA 110
FORETS 84
AGRI 207
POLMAR 9

DOPIS O TOČKI POD „I/A“

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Osnutek UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o obnovi narave in spremembi Uredbe (EU) 2022/869 (**prva obravnava**)
– sprejetje zakonodajnega akta
= izjave

Izjava Nemčije

Uredba o obnovi narave prihaja v času, ko se kmetijski sektor sooča s temeljnimi izzivi. Zvezna republika Nemčija poudarja osrednji pomen kmetijstva, ki bo pripravljeno na prihodnost. Neobhodna osnova za to so funkcionalni ekosistemi. Z vidika Zvezne republike Nemčije je za izvajanje uredbe o obnovi narave odločilnega pomena, da kmetijskim gospodarstvom ne bodo naložena dodatna bremena.

Izjava Estonije

Estonija odločno podpira pravila o obnovi narave. Menimo, da so pravila o obnovi narave eno od najpomembnejših orodij za zaustavitev in obrnitev nevarnega trenda izgubljanja biotske raznovrstnosti v Evropi ter zagotavljanje zdravega, odpornega in varnega okolja za nas same in za naše otroke. Biotsko raznovrstna narava je naš najmočnejši zaveznik v boju proti podnebnim spremembam in pri prilagajanju njihovim posledicam. Trajnostnost proizvodnje hrane, gozdarstvo, zagotavljanje ključnih ekosistemskih storitev – vse to je odvisno od narave in biotske raznovrstnosti. Poleg tega nosimo odgovornost ne le v razmerju do naših državljanov in prihodnjih generacij, temveč tudi do svetovne skupnosti. Z uredbo se vzpostavlja občutljivo ravnovesje med potrebnimi ukrepi v odziv na nujne in dejanske potrebe naravnega okolja ter upoštevanjem prizadevanj in različnih okoliščin v državah članicah, zagotovljena pa je tudi potrebna prožnost za njihovo obravnavanje.

Izjava Latvije

Latvija ima še vedno resne pomisleke glede sorazmernosti določb o obnovi kmetijskih ekosistemov v zvezi z ukrepi za obnovo organskih tal v kmetijski rabi, ki predstavljajo izsušena šotišča.

Kljub temu Latvija podpira sprejetje predloga uredbe o obnovi narave in glavni cilj tega predloga, tj. vrnitev narave po vsej celini v korist biotske raznovrstnosti, podnebja in ljudi.

Menimo, da pri določbah, ki temeljijo na prizadevanjih, s količinskimi cilji za obnovo in ponovno mokrenje organskih tal še vedno obstaja tveganje, da bodo nesorazmerno vplivale na nekatere države članice s posebnimi podnebnimi razmerami.

Latvija je država članica z enim najmanjših deležev kmetijskih zemljišč (30 % skupne površine zemljišč) v EU. Obenem je ena od redkih držav članic z največjim deležem organskih tal na kmetijskih zemljiščih.

Zaradi določenih posebnosti in okoliščin obnovitveni ukrepi v zvezi s ponovnim mokrenjem ne bi smeli negativno vplivati na kmetijsko proizvodnjo, ki je ena od prednostnih gospodarskih panog v Latviji.

Poleg tega se s ponovnim mokrenjem povečajo tudi emisije metana, ki je drugi najpomembnejši toplogredni plin. V nekaterih primerih je lahko ponovno mokrenje v nasprotju z doseganjem podnebnih ciljev Latvije na področju rabe zemljišč, spremembe rabe zemljišč in gozdarstva, zlasti kratkoročno.

Razpoložljivost sredstev je bistven predpogoj za doseganje ciljev iz te uredbe.

Pri določanju okoljskih in podnebnih ciljev je treba uravnoteženo upoštevati vse vidike trajnosti pri gospodarjenju z zemljišči, kmetijstvu in gozdarstvu.

Izjava Litve

Litva ima pomisleke glede izpolnjevanja zahtev iz uredbe o obnovi narave, zlasti na področju kmetijstva, in sicer zaradi določb o obnovi kmetijskih ekosistemov.

Vendar pa Litva podpira krovni cilj in tudi specifične cilje uredbe o obnovi narave, saj znatno prispevajo k stalni in dolgoročni obnovi ekosistemov na vseh kopenskih in morskih območjih Evropske unije.

Menimo, da bi lahko z uredbo dosegli pravo ravnotežje med ukrepi, potrebnimi za zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti, ter upoštevanjem različnih okoliščin v državah članicah in zagotavljanjem prožnosti, ki je potrebna za njihovo obravnavo.

Vendar se bo z izvajanjem uredbe povečalo upravno in finančno breme, zlasti v kmetijskem in gozdarskem sektorju v Litvi. Zato je stabilno, jasno, trdno in ciljno usmerjeno financiranje, zlasti prek finančnih instrumentov EU, eden od predpogojev za učinkovito izvajanje ukrepov za obnovo in za kompenziranje zaradi različnih stopenj omejitev gospodarske dejavnosti.

Poleg tega nove zahteve ne smejo negativno vplivati na kmetijsko proizvodnjo in na verige preskrbe s hrano. V obdobju izvajanja bi bilo treba nacionalne posebnosti upoštevati in jih ohraniti v nacionalnih izvedbenih načrtih, pri čemer bi bilo treba dodeliti zadostna sredstva iz evropskih finančnih instrumentov.

Izjava Nizozemske

Nizozemska vlada želi ponovno opozoriti, kako velik pomen pripisuje uredbi o obnovi narave in da podpira njene krovne ambicije. Zahvaljujemo se francoskemu, švedskemu, španskemu in belgijskemu predsedstvu ter Komisiji in Evropskemu parlamentu za konstruktiven pristop pri njenem sprejemanju.. Zahvaljujemo se vsem partnericam iz EU, ki so se na pomisleke Nizozemske odzivale resno in si med pogajanja prizadevale, da bi bili zadevni izzivi ustrezno upoštevani.

Vendar je nizozemski parlament z veliko večino sprejel predlog, s katerim od vlade zahteva, naj glasuje proti uredbi o obnovi narave, glede na velik izziv, ki ga pomeni doseganje sedanjih in prihodnjih ciljev za obnovo narave v kontekstu velike gostote prebivalstva in velikega pritiska na rabo zemljišč zaradi konkurenčnih si gospodarskih, socialnih in okoljskih zahtev ter s tem povezanega tveganja pravnih in političnih posledic. Z zavezujočimi cilji za leti 2040 in 2050, določenimi v uredbi, se izzivi, povezani z izvajanjem, še stopnjujejo. Zato bo nizozemska vlada glasovala proti Uredbi.

Ko bo Uredba uradno sprejeta in bo začela veljati, bo Nizozemska zavezana njenemu uspešnemu izvajanju. Prizadevali si bomo za takšno izvajanje uredbe, da bodo upravno breme in pravne zahteve za družbeno pomembne projekte čim bolj omejeni, kot tudi za večnamensko rabo zemljišč in virov v okviru uredbe. Nizozemska se veseli nadaljnjega stalnega dialoga s Komisijo in državami članicami, da se zagotovi, da bo uredba prispevala k obnovi ekosistemov za ljudi, podnebje in planet.

Izjava Poljske

Poljska ceni prizadevanja Evropske komisije in Evropskega parlamenta pri pripravi predlagane uredbe v odziv na enega najpomembnejših izzivov sodobnega sveta. Poljska vlada se zahvaljuje francoskemu, švedskemu, španskemu in belgijskemu predsedstvu za njihova prizadevanja, da bi med pogajanja o tej uredbi dosegli kompromis.

Popolnoma razume, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe za zaščito in obnovo narave, ki so vključeni v pravila EU o obnovi narave, ter številne pozive nevladnih organizacij, znanstvene skupnosti in drugih držav članic v podporo aktu. Poljska venomer poudarja vlogo in pomen biotske raznovrstnosti ter njen vpliv na dobro delovanje vseh ekosistemov ter varnost sedanjih in prihodnjih evropskih družb v okviru izvajanja ciljev trajnostnega razvoja. V Uredbi pa se ne upošteva, da lahko obstajajo napetosti med cilji zaščite in obnove ekosistemov ter načini izvajanja teh ciljev. Zato Poljska te uredbe ne more podpreti.

Vprašanja, povezana s kmetijstvom, (ne le na Poljskem, temveč v Evropski uniji kot celoti) zbujajo upravičene dvome glede polnega sprejetja načel iz osnutka uredbe. Ta vprašanja so v veliki meri povezana s temeljnimi elementi delovanja kmetijskega trga EU v smislu sistemskih sprememb, ki se uvajajo v okviru načel strategije EU za zeleni dogovor, o kateri trenutno spet potekajo pogajanja.

Poljska meni, da so cilji Uredbe ambiciozni, vendar ima pomisleke glede možnosti dejanskega izvajanja teh ukrepov, zlasti s finančnega vidika. Poljska že od začetka dela v zvezi s pravili o obnovi narave dosledno opozarja na vprašanje nezagotavljanja ustreznih finančnih sredstev za obnovo narave (da bi izpolnjevali obveznosti na podlagi Uredbe). Za prehod v izvedbeno fazo zastavljenih ciljev bi bilo treba povečati raven dodeljenih finančnih sredstev za ukrepe za obnovo narave.

Poleg tega Poljska meni, da časovni okvir, določen v dokumentu, zaradi zapletenosti in zamudne narave procesov načrtovanja in obnove ekosistemov ne ustreza svojemu namenu.

Izjava Komisije

EU in njene države članice so pogodbenice Konvencije Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah z dne 25. junija 1998 (v nadaljnjem besedilu: Aarhuška konvencija).

Države članice morajo zagotoviti, da imajo člani zadevne javnosti, ki imajo v skladu z nacionalnim pravom zadosten interes ali uveljavljajo kršeno pravico, dostop do revizije postopka pred sodiščem ali drugim neodvisnim in nepristranskim organom, ustanovljenim z zakonom, da izpodbijajo materialno ali postopkovno zakonitost nacionalnih načrtov za obnovo in vse opustitve ukrepanja pristojnih organov, ne glede na vlogo, ki so jo člani zadevne javnosti imeli med postopkom priprave in izdelave nacionalnih načrtov za obnovo. To mora biti v skladu z ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije v zvezi z dostopom do pravnega varstva v okoljskih zadevah in ob popolnem spoštovanju obveznosti, ki so jih države članice prevzele kot pogodbenice Aarhuške konvencije¹.

¹ Glej tudi sporočilo Izboljšanje dostopa do pravnega varstva v okoljskih zadevah v EU in njenih državah članicah (dok. 11854/20 – COM(2020) 643).